

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua e literatura: Galego

Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	P02G120V01602			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Alonso Núñez, Aquilino Santiago			
Profesorado	Alonso Núñez, Aquilino Santiago			
Correo-e	aalonso@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral Os obxectivos desta materia son lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (historia da lingua e lingua e sociedade fundamentalmente) e para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios e/ou prosísticos.

Entre os coñecementos lingüísticos, trátase, especialmente, a situación lingüística de Galicia contextualizada dentro da situación lingüística mundial. Este coñecemento debe preparar aos futuros mestres e mestras para resolver con eficacia os problemas derivados da situación lingüística galega e, en xeral, para afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües e multiculturais.

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
C46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo

D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Favorecer as capacidades de fala e de escritura			C46	D1 D3 D12 D14 D16 D17 D18
Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos	A1 A2 A3 A4		C46	D1 D2 D3 D9 D14 D16 D17 D18
Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego			C46 C48 C50	D1 D3 D14 D16 D17 D18
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua	A2 A4	B3	C46	D1 D3 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega	A1 A2 A3 A4 A5			D1 D2 D3 D14 D16
Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade	A1 A3 A4 A5	B3	C50	D1 D2 D3 D7 D9 D13 D14 D15 D16 D17 D18

Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural	A1 A3 A4 A5	B3	C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	A2	B3	C50	D1 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial	A2	B1 B3	C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3	C50	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade	A2 A3 A4	B3	C50	D1 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Coñecer a tradición oral e o folclore	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C44	D1 D3 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18

Adquirir formación literaria	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C44	D1 D2 D3 D7 D8 D14 D16 D18
Comprender o feito literario		B3	C44 C48	D1 D2 D3 D14 D16 D18
Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético)	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C44 C48	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D14 D16 D17 D18
Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C44 C48	D1 D2 D3 D7 D8 D14 D15 D16 D17 D18
Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade	A2 A3 A4	B3	C43 C44 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D13 D14 D15 D16 D17 D18

Contidos

Tema

I. Historia da lingua	1. 1. A formación da lingua galega. 1. 2. O galego na Idade Media. 1. 3. Os Séculos Escuros. 1. 4. O século XIX. 1. 5. O século XX.
-----------------------	---

II. Lingua e sociedade

2. 1. A linguaxe e a comunicación. Características esenciais da linguaxe.
2. 2. O estudo da lingua. A Lingüística e a Gramática. A Sociolingüística e a Socioloxía da Linguaxe.
2. 3. Unidade e variedade da lingua galega.
2. 4. Lingua oral e lingua escrita. Didáctica da pronunciación e da ortografía. O desenvolvemento da escritura.
2. 5. A situación lingüística no mundo: diversidade versus uniformidade.
2. 6. Os xuízos de feito versus os xuízos de valor.
2. 7. O prexuízos lingüísticos: definición e algúns exemplos.
2. 8. Linguas hexemónicas e linguas minorizadas.
2. 9. A relación entre estatus de lingua e poder político-económico.
2. 10. Ámbitos de uso do galego: ensino, medios de comunicación, igrexa, administración, etc.
2. 11. As linguas de comunicación internacional versus as linguas ameazadas.
2. 12. Distinción entre comunidade lingüística e comunidade política.
2. 13. Principios legais para a recuperación das linguas ameazadas. Personalidade e Territorialidade.
2. 14. Linguas en contacto: o caso galego. Bilingüismo e diglosia.
2. 14. 1. Definicións.
2. 14. 2. Precisións conceptuais sobre a diglosia.
2. 14. 3. Interferencias lingüísticas derivadas do contacto entre linguas.
2. 15. A normalización e a normativización.
2. 15. 1. Precisións terminolóxicas.
2. 15. 2. A situación legal do galego.
2. 15. 3. A normativización.

III. Tradición oral e folclore

- 3.1. A literatura popular de tradición oral.
- 3.2. Da literatura de tradición oral á tradición escrita de autor.

IV. Literatura

4. 1. Breve historia da literatura galega.
4. 2. Especificidade da literatura galega.
4. 3. O comentario de texto.
4. 4. A linguaxe e a literatura.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	14	34	48
Resolución de problemas	22	34	56
Lección maxistral	14	30	44
Outras	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Comentario dun texto literario prosístico e/ou poético.
Resolución de problemas	Corrección de actividades iniciadas na aula ou non e análise de lecturas complementarias.
Lección maxistral	Exposición teórica sobre os contidos do temario e análise da lectura "Mal de linguas" de Jesús Tusón.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida relativa ás actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito.
Resolución de problemas	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida relativa ás actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
--	------------	---------------	---------------------------------------

Traballo tutelado	Traballo orixinal	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1	C43 C44 C46 C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D16 D17 D18
<hr/>						
Resolución de problemas	Asistencia e participación	5	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3	C43 C44 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
<hr/>						
Lección maxistral	Asistencia e participación	5	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3	C43 C44 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
<hr/>						
Outras	Exame	50		B3	C46 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D16 D17 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modelo A. O alumnado que asista regularmente á clase terá que aprobar as recensións e o traballo literario para poder presentarse ao exame, a non ser que o profesor acorde outra cousa co alumno ou coa alumna. Para aprobar a materia hai que aprobar as recensións, o traballo e o exame. Modelo B. O alumnado que non asista regularmente á clase terá que realizar un exame final de toda a materia, a non ser que o profesor acorde co alumno ou coa alumna outro tipo de avaliación. Na segunda convocatoria procederase ao mesmo sistema de avaliación. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade. (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>)

Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante un exame ou no modo en que se estableza na guía docente).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GUTIÉRREZ IZQUIERDO, R., **Lecturas de nós. Introducción á literatura galega**, Xerais, 2000

MARIÑO, R., **Historia da lingua galega.**, Sotelo Blanco, 1998

MONTEAGUDO ROMERO, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Galaxia, 1995

MORENO CABRERA, J.C., **La dignidad e igualdade de las lenguas**, Alianza, 2000

VILLANUEVA, D., **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Nostrum, 2006

VV.AA., **Galicia. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular. Tomo XVIII.**, Hércules, 1997

Bibliografía Complementaria

NINYOLES, R., **Estructura Social e Política Lingüística**, Ir Indo, 1991

NOIA, C., **O conto de tradición oral" en Xornadas Internacionais de Cultura Tradicional**, Asociación Cultural Canle, 2005

TUSÓN, J., **Mal de linguas**, Positivas, 1990

Recomendacións

Outros comentarios

A ficha persoal cos datos e a foto pegada debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.